Kooman's poppentheater, Den Haag

tekst: Jacobine van Beurden
beeld: Beeldzaak

Poppentheater voor jong en oud

Kooman’s poppentheater in Den Haag is het oudste vaste poppentheater van Nederland. Een klein karaktervol theater waar sinds 1960 wekelijks voorstellingen worden gespeeld voor kinderen en volwassenen. Bij bezoek was de bekoring groot en leek verandering onwenselijk. Toch werd Jacobine van Beurden erbij gehaald.

Het professionele contact met Kooman’s poppentheater ontstond in 2009. Er was daar een raadsel op te lossen: Hoe zijn er twee toiletten met een voorruimte te realiseren, zonder andere ruimtes te verkleinen of op te geven en zonder het huidige interieurontwerp of de sfeer te veranderen?

File in de pauze

Het interieur van het theater werd al in 1961 ontworpen door de in 2007 overleden Haagse stadsarchitect Sjoerd Schamhart. Aanvankelijk voor een andere locatie, maar daar groeide het theater al binnen enkele jaren uit. Eind jaren ’60 werd nieuwe huisvesting gevonden in het

Haagse Statenkwartier en werd het volledige interieur, inclusief de toegepaste kunst (door Nic Blans sr.), poppen en decors meeverhuisd. De artistiek ambachtelijke uitstraling uit de begintijd is in de loop der jaren op dezelfde manier voortgezet en is qua sfeer nooit aangetast, ondanks dat het theater werd voorzien van moderne technieken en werd aangepast aan nieuwe eisen. Het is een gouden formule voor dit theater.

Het theater is gehuisvest in een voormalige woning in een straat die valt onder beschermd stadgezicht. Het heeft 80 zitplaatsen voor volwassenen of 125 kinderplaatsen, een garderobe voor alle jassen, met uitgifte, en een foyer met uitgifte. Er was slechts één wc. Dat gaf file in de pauze, temeer omdat de rij voor de wc en die voor het buffet elkaar in de weg stonden.

'Bij dit soort vraagstukken kan een interieurarchitect goed van pas komen'

Verwisselen van functies
In gesprek met de opdrachtgevers, de poppenspelers Frank Kooman (oprichter, overleden in 2011) en zoon Arjan Kooman bleek dat al verschillende opties waren geïnventariseerd, maar tot een bevredigende keuze was het nog niet gekomen. Bij dit soort vraagstukken kan juist een interieurarchitect heel goed van pas komen. Puzzelen met de gegeven ruimte, zoeken naar een functionele oplossing, denken vanuit de beleving van de gebruiker, met egards voor de heersende sfeer en stijl van de opdrachtgever, voor het ontwerp van een collega en voor de oorspronkelijke architectuur.

De oplossing werd gevonden in het verwisselen van functies: garderobe werd toiletgroep, toilet en naastgelegen keldertoegang werd garderobe. Het paste precies, of eigenlijk kwamen we een paar cm tekort om aan de geldende normen te voldoen, maar met wat schraapwerk keurde Bouwtoezicht de plannen goed en werd de bouw in een zomervakantie uitgevoerd. Oplossing voor mindervaliden toegang van de wc werd gevonden in een deur die uit twee delen bestaat. Een normaalstand geeft dagelijkse toegang, indien nodig is er nog 20 cm extra te openen zodat de toegang breder wordt. De normaalstand is nodig omdat bij een extra brede deur de voorruimte geblokkeerd raakt.

project : Aanpassing poppentheater
locatie: Den Haag
oppervlakte: 105 m² (excl. poppenatelier en kantoor)
oplevering: juni 2015
interieurarchitect: Bureau Jacobine van Beurden
website: www.jacobinevanbeurden.nl

Kooman's poppentheater, Den Haag

Om in de sfeer van het theater te blijven is de moderne toiletgroep uitgevoerd in de huiskleuren en zijn foto's van levensgrote poppen geprint op de wc-deuren.

Goodwill
Een interieurarchitect brengt ook relaties mee, en goede relaties betekent dat er goodwill is opgebouwd. Hartverwarmend is dat diverse bedrijven zich enthousiast als sponsor opwierpen door tegen kostprijs of zelfs gratis materiaal beschikbaar te stellen. Vloer (Forbo), HPL voor de wc-deuren (Abet), fotoprint (M2uur), montage HPL (SB interieur), tegels (Mosa), verf (Bierens), interieurbouwer (SB interieur).

Bij het 50-jarig bestaan in 2010 beschikte het theater over twee wc's met voorruimte en een ruime garderobe. De samenwerking met Kooman's poppentheater liep door. In 2012 is het kantoor en het appartement boven het theater aangepakt en in 2015 is de zaal en de foyer van (deels) nieuwe kleuren voorzien, wederom zonder de stijl en sfeer van het oorspronkelijke ontwerp aan te tasten.

Arjan Kooman
Poppenspeler en opdrachtgever

"Een interieurarchitect vragen? Doen we zelf wel! Als theatermaker van een klein ongesubsidieerd theater heb je (noodgedwongen) geleerd om zo te denken. Nadat ik in contact kwamen met Jacobine van Beurden, ben ik daar anders over gaan denken. In eerste instantie bood zij aan om mee te denken over de indeling van entree, gang en plaats van garderobe en wc's. Jacobine scheen ook verstand van kleuren te hebben, dus zocht ze ook tegels uit voor wc's, muren en posten. Haast vanzelfsprekend heeft zij later ook de andere kleuren uitgezocht en de bouw begeleid.
Ook als je niet de intentie (en het budget) hebt om een totale renovatie te doen, is een interieurarchitect als Jacobine goud waard. We hebben tevoren duidelijk aangegeven wat moest blijven (fluwelen toneelgordijnen, marmoleum vloer, stoffering van trappenhuis, harmonicawand uit de jaren '60). Met deze lastige opdracht is zij aan de slag gegaan en zij heeft een kleurontwerp gemaakt dat oude en nieuwe elementen naadloos verbindt. Zeer waardevol bleken ook haar suggesties voor materialen en leveranciers. Na de verbouwing, kregen we veel complimenten van bezoekers die zagen dat er iets veranderd was, maar niemand kon precies duiden wat. Dat is wat mij betreft het grootste compliment dat je als interieurarchitect kunt krijgen."